

[Ellinger.]

dette skal ikke være sagt i nogen ond Betydning. Man maa anerkende det vældige Initiativ, der i Aarhus er taget i denne Sag. Aldrig saa saare var Kommissionsbetænkningen efter 6 Aars Slid færdig i 1925, ja den var det egentlig knap nok, før man i Aarhus sagde til hinanden: Der skal oprettes et jydsk Universitet, og det skal ligge i Aarhus. Efter den Linie skal der arbejdes og blev der arbejdet, der maa bringes Ofre, for at dette Maal kan naas, og der blev bragt Ofre.

Man begyndte med den Tanke at ville etablere en Undervisning for de ældre medicinske studerende, nemlig en Klinikundervisning. Dette kunde Universitetet imidlertid ikke tiltræde, og saa besluttede man at bygge op fra Grunden af. Man etablerede en Undervisning for Studenter til Filosofikum, som jo tages efter et Aars Studium ved Universitetet, men da selve Filosofien lægger for lidt Beslag paa en ung Mands Tid det første Aar, blev der tillige ansat Lærere i Sprog, idet Sprogundervisningen altid er god og nyttebringende, særlig for dem, der stiler imod senere at tage sproglig Skoleembedseksamen eller Magisterkonferens.

Denne Undervisning til Filosofikum blev anerkendt af Staten gennem den flere Gange nævnte kongelige Anordning af 8. August 1928. Anerkendelsen gjaldt for 3 Aar og ophører altsaa nu til Sommer. Som den højtærede Minister meget rigtigt har sagt ved Forelæggelsen, laa der i denne kgl. Anordning en stor Opmuntring for Aarhusianerne. Men naar han saa dertil føjer — og denne Udtalelse fremsatte ogsaa det ærede Medlem, som talte først i Dag —, at Regering og Rigsdag i dette Øjeblik staar fuldstændig frit, vil jeg bestemt bestride dette. Naar en Dame opmuntrer en ung Mand, og denne saa frier, men faar Nej, saa er det ikke pænt af hende, hun bereder den unge Mand en ganske ufortjent Skuffelse, og ganske paa samme Maade gaar det i denne Sag. I Aarhus sad man med Statens Opmuntring, man indsamlede en Kapital, og en Institution, der hedder Universitetssamvirket, sidder nu med ca. 1 Mill. Kr. Man opførte endvidere en Studentergaard, hvor ca. 30 Studenter kan bo. Hvis Staten nu sagde: Stop, ingen ny Anordning bliver udstedt, ingen Lov bliver vedtaget —, ja, alt kan naturligvis gøres, men jeg vil dog spørge den højtærede Undervisningsminister, om han saa vilde finde, at Staten egentlig bar sig synderlig fint ad. Utvivlsomt nej!

Men er i Virkeligheden Rigsdagen i denne Sag til en vis Grad bundet, saa maa

paa den anden Side Rigsdagen sørge for, at den ikke bliver bundet i højere Grad, end det er nødvendigt. I Aarhus har man nu faaet den meget fornuftige Tanke at ville paabegynde Opførelsen af et Institut for Fysik og Kemi, og man er rede til dertil at anvende 400 000 Kr. Det ligger fortrinsvis deri, at de mange Studenter, som vil være Læger, i deres første Studenteraar ved Siden af Filosofien hører Forelæsninger i Fysik og Kemi og deltager i Øvelserne i disse Fag. Eksamen i Fysik og Kemi, det, man altsaa kalder Forberedelseksamen, aflægges ogsaa efter det første Aars Slutning, saa at man paa een Gang tager Filosofikum og denne Forberedelseksamen. Endvidere vil man i Aarhus, hvis der maatte blive anordnet, saaledes som det er bebudet, en udvidet medicinsk Forberedelseksamen, være villig til at opføre et biokemisk Laboratorium. Det nævnes, at et saadant vil koste 200 000 Kr., og man androg saa Ministeriet om, at Staten vilde overtage Lønningen af Personalet og Driftsudgifternes Afholdelse. Ministeren stillede sig paa det Standpunkt, at man ikke vilde skride til Statsdrift ved Institutionen, og har saa fremsat nærværende Lovforslag. Jeg maa dog sige, at jeg ikke er enig med den højtærede Minister i, at hvis Staten opfyldte det Ønske, der her er fremsat fra Aarhus' Side, var man inde paa Statsdrift. Man er inde paa Statshjælp, men slet ikke Statsdrift — det behøver man i alt Fald ikke at være —, og jeg frygter for, at dette Lovforslag vil paalægge Statskassen langt større Byrder end den Støtte, der fra Aarhus bliver andræget om. Denne Støtte var i alt Fald begrænset, og man kunde vistnok let have fundet en anden Form for Statsstøtte end den, der altsaa skulde føre til Statsdrift.

Efter nærværende Lovforslag er det lagt helt og holdent i Undervisningsministerens Haand, hvad Universitetsundervisningen skal udvikle sig til, og det er efter min Mening ikke forsvarligt. Thi man kan gerne sige, at Ministerens Beføjelse — som jeg om lidt skal komme til at omtale — ligger i Loven, og den binder ikke i og for sig Rigsdagen til at bevilge visse Summer, men jeg vil dog spørge enhver, der er kendt med Rigsdagsforhold, om det ikke er saadan, at naar en Minister først med Aarhus fører Forhandlinger, som fører til et vist Resultat, dernæst fører Forhandlinger med Universitetet, saaledes som han skal efter Lovens Bestemmelse, og man saa faar opstillet en Opgave, der skal løses — ja saa vil man maaske som nu sige, at Rigsdagen er fuldstændig frit stillet, og det kan man